ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദശമസ്കന്ധേ പഞ്ചചത്വാരിംശോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദശമസ്കന്ധേ പഞ്ചചത്വാരിംശോഽധ്യായഃ ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
പിതരാവുപലബ്ധാർഥൗ വിദിത്വാ പുരുഷോത്തമഃ ।
മാ ഭൂദിതി നിജാം മായാം തതാന ജനമോഹിനീം ॥ **1** ॥

ഉവാച പിതരാവേത്യ സാഗ്രജഃ സാത്വതർഷഭഃ ।
പ്രശ്രയാവനതഃ പ്രീണന്നംബ താതേതി സാദരം ॥ **2** ॥

നാസ്മത്തോ യുവയോസ്താത നിത്യോത്കംഠിതയോരപി ।
ബാൽയപൗഗണ്ഡകൈശോരാഃ പുത്രാഭ്യാമഭവൻ ക്വചിത് ॥ **3** ॥

ന ലബ്ധോ ദൈവഹതയോർവാസോ നൗ ഭവദന്തികേ ।
യാം ബാലാഃ പിതൃഗേഹസ്ഥാ വിന്ദന്തേ ലാലിതാ മുദം ॥ **4** ॥

സർവാർഥസംഭവോ ദേഹോ ജനിതഃ പോഷിതോ യതഃ ।
ന തയോർയാതി നിർവേശം പിത്രോർമർത്യഃ ശതായുഷാ ॥ **5** ॥

യസ്തയോരാത്മജഃ കൽപ ആത്മനാ ച ധനേന ച ।
വൃത്തിം ന ദദ്യാത്തം പ്രേത്യ സ്വമാംസം ഖാദയന്തി ഹി ॥ **6** ॥

മാതരം പിതരം വൃദ്ധം ഭാർയാം സാധ്വീം സുതം ശിശും ।
ഗുരും വിപ്രം പ്രപന്നം ച കൽപോഽബിഭ്രച്ഛ്വസൻ മൃതഃ ॥ **7** ॥

തന്നാവകൽപയോഃ കംസാന്നിത്യമുദ്വിഗ്നചേതസോഃ।
മോഘമേതേ വ്യതിക്രാന്താ ദിവസാ വാമനർചതോഃ ॥ **8** ॥

തത് ക്ഷന്തുമർഹഥസ്താത മാതർനൗ പരതന്ത്രയോഃ।
അകുർവതോർവാം ശുശ്രൂഷാം ക്ലിഷ്ടയോർദുർഹൃദാ ഭൃശം ॥ **9** ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
ഇതി മായാമനുഷ്യസ്യ ഹരേർവിശ്വാത്മനോ ഗിരാ।
മോഹിതാവങ്കമാരോപ്യ പരിഷ്വജ്യാപതുർമുദം ॥ **10** ॥

സിഞ്ചന്താവശ്രുധാരാഭിഃ സ്നേഹപാശേന ചാവൃതൗ।
ന കിഞ്ചിദൂചതൂ രാജൻ ബാഷ്പകംഠൗ വിമോഹിതൗ ॥ **11** ॥

ഏവമാശ്വാസ്യ പിതരൗ ഭഗവാൻ ദേവകീസുതഃ।
മാതാമഹം തൂഗ്രസേനം യദൂനാമകരോന്നൃപം ॥ **12** ॥

ആഹ ചാസ്മാൻ മഹാരാജ പ്രജാശ്ചാജ്ഞപ്തുമർഹസി।
യയാതിശാപാദ് യദുഭിർനാസിതവ്യം നൃപാസനേ ॥ **13** ॥

മയി ഭൃത്യ ഉപാസീനേ ഭവതോ വിബുധാദയഃ।
ബലിം ഹരന്ത്യവനതാഃ കിമുതാൻയേ നരാധിപാഃ ॥ **14** ॥

സർവാൻ സ്വാംജ്ഞാതിസംബന്ധാൻ
ദിഗ്ഭ്യഃ കംസഭയാകുലാൻ।
യദുവൃഷ്ണ്യന്ധകമധു -
ദാശാർഹകുകുരാദികാൻ ॥ **15** ॥

സഭാജിതാൻ സമാശ്വാസ്യ
വിദേശാവാസകർശിതാൻ।
ൻയവാസയത് സ്വഗേഹേഷു
വിത്തൈഃ സന്തർപ്യ വിശ്വകൃത് ॥ **16** ॥

കൃഷ്ണസങ്കർഷണഭുജൈർഗുപ്താ ലബ്ധമനോരഥാഃ।
ഗൃഹേഷു രേമിരേ സിദ്ധാഃ കൃഷ്ണരാമഗതജ്വരാഃ ॥ **17** ॥

വീക്ഷന്തോഽഹരഹഃ പ്രീതാ മുകുന്ദവദനാംബുജം।
നിത്യം പ്രമുദിതം ശ്രീമത് സദയസ്മിതവീക്ഷണം ॥ **18** ॥

തത്ര പ്രവയസോഽപ്യാസൻ യുവാനോഽതിബലൗജസഃ।
പിബന്തോഽക്ഷൈർമുകുന്ദസ്യ മുഖാംബുജസുധാം മുഹുഃ ॥ **19** ॥

അഥ നന്ദം സമാസാദ്യ ഭഗവാൻ ദേവകീസുതഃ।
സങ്കർഷണശ്ച രാജേന്ദ്ര പരിഷ്വജ്യേദമൂചതുഃ ॥ **20** ॥

പിതർയുവാഭ്യാം സ്നിഗ്ധാഭ്യാം പോഷിതൗ ലാലിതൗ ഭൃശം।
പിത്രോരഭ്യധികാ പ്രീതിരാത്മജേഷ്വാത്മനോഽപി ഹി ॥ **21** ॥

സ പിതാ സാ ച ജനനീ യൗ പുഷ്ണീതാം സ്വപുത്രവത്।
ശിശൂൻ ബന്ധുഭിരുത്സൃഷ്ടാനകൽപൈഃ പോഷരക്ഷണേ ॥ **22** ॥

യാത യൂയം വ്രജം താത
വയം ച സ്നേഹദുഃഖിതാൻ।
ജ്ഞാതീൻ വോ ദ്രഷ്ടുമേഷ്യാമോ
വിധായ സുഹൃദാം സുഖം ॥ **23** ॥

ഏവം സാന്ത്വയ്യ ഭഗവാൻ നന്ദം സവ്രജമച്യുതഃ।
വാസോഽലങ്കാരകുപ്യാദ്യൈരർഹയാമാസ സാദരം ॥ **24** ॥

ഇത്യുക്തസ്തൗ പരിഷ്വജ്യ നന്ദഃ പ്രണയവിഹ്വലഃ।
പൂരയന്നശ്രുഭിർനേത്രേ സഹ ഗോപൈർവ്രജം യയൗ ॥ **25** ॥

അഥ ശൂരസുതോ രാജൻ പുത്രയോഃ സമകാരയത്।
പുരോധസാ ബ്രാഹ്മണൈശ്ച യഥാവദ് ദ്വിജസംസ്കൃതിം ॥ **26** ॥

തേഭ്യോഽദാദ് ദക്ഷിണാ ഗാവോ രുക്മമാലാഃ സ്വലങ്കൃതാഃ।
സ്വലങ്കൃതേഭ്യഃ സമ്പൂജ്യ സവത്സാഃ ക്ഷൗമമാലിനീഃ ॥ **27** ॥

യാഃ കൃഷ്ണരാമജൻമർക്ഷേ മനോദത്താ മഹാമതിഃ।
താശ്ചാദദാദനുസ്മൃത്യ കംസേനാധർമതോ ഹൃതാഃ ॥ **28** ॥

തതശ്ച ലബ്ധസംസ്കാരൗ ദ്വിജത്വം പ്രാപ്യ സുവ്രതൗ।
ഗർഗാദ് യദുകുലാചാർയാദ് ഗായത്രം വ്രതമാസ്ഥിതൗ ॥ **29** ॥

പ്രഭവൗ സർവവിദ്യാനാം സർവജ്ഞൗ ജഗദീശ്വരൗ।
നാൻയസിദ്ധാമലജ്ഞാനം ഗൂഹമാനൗ നരേഹിതൈഃ ॥ **30** ॥

അഥോ ഗുരുകുലേ വാസമിച്ഛന്താവുപജഗ്മതുഃ।
കാശ്യം സാന്ദീപനിം നാമ ഹ്യവന്തീപുരവാസിനം ॥ **31** ॥

യഥോപസാദ്യ തൗ ദാന്തൗ ഗുരൗ വൃത്തിമനിന്ദിതാം।
ഗ്രാഹയന്താവുപേതൗ സ്മ ഭക്ത്യാ ദേവമിവാദൃതൗ ॥ **32** ॥

തയോർദ്വിജവരസ്തുഷ്ടഃ ശുദ്ധഭാവാനുവൃത്തിഭിഃ।
പ്രോവാച വേദാനഖിലാൻ സാംഗോപനിഷദോ ഗുരുഃ ॥ **33** ॥

സരഹസ്യം ധനുർവേദം ധർമാൻ ൻയായപഥാംസ്തഥാ।
തഥാ ചാൻവീക്ഷികീം വിദ്യാം രാജനീതിം ച ഷഡ്വിധാം ॥ **34** ॥

സർവം നരവരശ്രേഷ്ഠൗ സർവവിദ്യാപ്രവർതകൗ।
സകൃന്നിഗദമാത്രേണ തൗ സഞ്ജഗൃഹതുർനൃപ ॥ **35** ॥

അഹോരാത്രൈശ്ചതുഃഷഷ്ട്യാ സംയത്തൗ താവതീഃ കലാഃ।
ഗുരുദക്ഷിണയാഽഽചാർയം ഛന്ദയാമാസതുർനൃപ ॥ **36** ॥

ദ്വിജസ്തയോസ്തം മഹിമാനമദ്ഭുതം
സംലക്ഷ്യ രാജന്നതിമാനുഷീം മതിം।

സമ്മന്തർയ പത്ന്യാ സ മഹാർണവേ മൃതം
ബാലം പ്രഭാസേ വരയാംബഭൂവ ഹ ॥ **37** ॥

തഥേത്യഥാരുഹ്യ മഹാരഥൗ രഥം
പ്രഭാസമാസാദ്യ ദുരന്തവിക്രമൗ ।
വേലാമുപവ്രജ്യ നിഷീദതുഃ ക്ഷണം
സിന്ധുർവിദിത്വാർഹണമാഹരത്തയോഃ ॥ **38** ॥

തമാഹ ഭഗവാനാശു ഗുരുപുത്രഃ പ്രദീയതാം ।
യോഽസാവിഹ ത്വയാ ഗ്രസ്തോ ബാലകോ മഹതോർമിണാ ॥ **39** ॥

സമുദ്ര ഉവാച
നൈവാഹാർഷമഹം ദേവ ദൈത്യഃ പഞ്ചജനോ മഹാൻ ।
അന്തർജലചരഃ കൃഷ്ണ ശംഖരൂപധരോഽസുരഃ ॥ **40** ॥

ആസ്തേ തേനാഹൃതോ നൂനം തച്ഛ്രുത്വാ സത്വരം പ്രഭുഃ ।
ജലമാവിശ്യ തം ഹത്വാ നാപശ്യദുദരേഽർഭകം ॥ **41** ॥

തദംഗപ്രഭവം ശംഖമാദായ രഥമാഗമത് ।
തതഃ സംയമനീം നാമ യമസ്യ ദയിതാം പുരീം ॥ **42** ॥

ഗത്വാ ജനാർദനഃ ശംഖം പ്രദധ്മൗ സഹലായുധഃ ।
ശംഖനിർഹ്രാദമാകർണ്യ പ്രജാസംയമനോ യമഃ ॥ **43** ॥

തയോഃ സപർയാം മഹതീം ചക്രേ ഭക്ത്യുപബൃംഹിതാം ।
ഉവാചാവനതഃ കൃഷ്ണം സർവഭൂതാശയാലയം ।
ലീലാമനുഷ്യ ഹേ വിഷ്ണോ യുവയോഃ കരവാമ കിം ॥ **44** ॥

ശ്രീഭഗവാനുവാച
ഗുരുപുത്രമിഹാനീതം നിജകർമനിബന്ധനം ।
ആനയസ്വ മഹാരാജ മച്ഛാസനപുരസ്കൃതഃ ॥ **45** ॥

തഥേതി തേനോപാനീതം ഗുരുപുത്രം യദൂത്തമൗ ।
ദത്ത്വാ സ്വഗുരവേ ഭൂയോ വൃണീഷ്വേതി തമൂചതുഃ ॥ **46** ॥

ഗുരുരുവാച
സമ്യക് സമ്പാദിതോ വത്സ ഭവദ്ഭ്യാം ഗുരുനിഷ്ക്രയഃ ।
കോ നു യുഷ്മദ്വിധഗുരോഃ കാമാനാമവശിഷ്യതേ ॥ **47** ॥

ഗച്ഛതം സ്വഗൃഹം വീരൗ കീർതിർവാമസ്തു പാവനീ ।
ഛന്ദാംസ്യയാതയാമാനി ഭവന്ത്വിഹ പരത്ര ച ॥ **48** ॥

ഗുരുണൈവമനുജ്ഞാതൗ രഥേനാനിലരംഹസാ ।
ആയാതൗ സ്വപുരം താത പർജന്യനിനദേന വൈ ॥ **49** ॥

സമനന്ദൻ പ്രജാഃ സർവാ ദൃഷ്ട്വാ രാമജനാർദനൗ ।
അപശ്യന്ത്യോ ബഹ്വഹാനി നഷ്ടലബ്ധധനാ ഇവ ॥ **50** ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം
സംഹിതായാം ദശമസ്കന്ധേ പൂർവാർധേ
ഗുരുപുത്രാനയനം നാമ പഞ്ചചത്വാരിംശോഽധ്യായഃ ॥